

بررسی اثر ضد تومور و سیتو توکسیسیتی کلاله و گلبرگ زعفران به روش دیسک سیب زمینی و میگوی آب شور

حسین حسینزاده^{۱*}، جواد بهروان^۲، محمد رمضانی^۲، خدیجه اژکان^۳

۱- استاد، گروه فارماکودینامی و سمتناستی، دانشکده داروسازی و مرکز تحقیقات علوم دارویی پژوهشکده بوعینی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

۲- دانشیار، گروه بیوتکنولوژی و فارماکوگنوژی، مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی علوم دارویی و دانشکده داروسازی مشهد

۳- داروساز

*آدرس مکاتبه: مشهد، دانشکده داروسازی، صندوق پستی ۹۱۷۷۵-۱۳۶۵، تلفن: ۰۵۱۱ ۸۸۲۳۲۵۵-۶۶

نمبر: ۰۵۱۱ ۸۸۲۳۲۵۱

پست الکترونیک: hosseinzadehh@mums.ac.ir

تاریخ تصویب: ۸۴/۲/۴

تاریخ دریافت: ۸۲/۱۱/۱۴

چکیده

مقدمه: تحقیقات فراوانی اثر ضدسرطانی کلاله زعفران را نشان داده است.

هدف: هدف از این مطالعه بررسی سمیت و اثر ضدتوموری عصاره‌های خیسانده الکلی کلاله و گلبرگ زعفران به روش‌های ساده میگویی آب شور و سنجش دیسک سیب زمینی با اگروباکتریوم تومه فشتز بود.

روش بررسی: برای بررسی فعالیت ضدباکتری اگروباکتریوم تومه فشتز توسط عصاره‌ها آزمون MIC به روش میکروپلیت انجام گرفت. در روش بررسی اثر ضد توموری، دیسک‌های سیب زمینی با قطر مشخص زیر هود لامینار به آگار ۱/۵ درصد متقل شد. ۵۰ میکروپلیت از مخلوط سوسپانسیون اگروباکتریوم و محلول عصاره‌های کلاله و گلبرگ زعفران به روی دیسک‌های سیب زمینی قرار داده شده در پلیت تلقیح شد. پلیت‌ها در دمای ۲۵ درجه سانتی‌گراد و به مدت ۲۱ روز انکوبه شد تا تومورهای حاصل بر روی دیسک‌ها شمارش شود. در روش میگویی آب شور برای باز کردن تخمهای میگو محیط مناسب آب دریای مصنوعی تهیه و شرایط لازم برای باز کردن تخمهای فراهم شد. پس از انجام آزمون به روش استاندارد با توجه به تعداد مرگ و میر میگوها غلظت‌های مناسب ثانویه نیز تهیه و نتایج بررسی شد.

یافته‌ها: عصاره گلبرگ در غلظت‌های mg/ml ۱-۱۶ خاصیت ضدباکتری بر علیه اگروباکتریوم تومه فشتز نداشت و MIC عصاره کلاله IC₅₀ ۱۰ mg/ml محاسبه شد. در مهار رشد تومورهای ناشی از اگروباکتریوم تومه فشتز برای عصاره کلاله LC₅₀ ۵/۳ mg/ml و عصاره گلبرگ ۱۰/۸ mg/ml تعیین شد. عصاره‌های الکلی کلاله و گلبرگ در روش میگویی آب شور به ترتیب ppm ۱۶۷۸/۷ و ۱۳۵۶/۸ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که کلاله توانایی بیشتر در مهار رشد توموری نسبت به گلبرگ دارا می‌باشد و کلاله دارای سمیت کمتری نسبت به گلبرگ است.

گل واژگان: کلاله و گلبرگ زعفران، آنتی تومور، میگوی آب شور، دیسک سیب زمینی

مقدمه

همچنین سمیت سلولی به روش میگوی آب شور مورد تحقیق قرار گرفت. هدف اصلی این تحقیق تثیت اثر ضدسرطانی کلاله زعفران به یک روش ساده و همچنین برای اولین بار اثر ضدتومور گلبرگ زعفران مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش‌ها

تهیه زعفران

گیاه زعفران در آبان ماه ۱۳۸۰ از زمین‌های کشاورزی مشهد جمع‌آوری شد (کد هرباریوم ۱۴۳-۱۹۱۰). خشک کردن گیاه تحت شرایط سایه و دور از نور صورت گرفت.

تهیه عصاره

از روش خیساندن استفاده شد. ۵ گرم به ترتیب از کلاله و گلبرگ زعفران پودر شد. آنگاه داخل ظرف شیشه‌ای تیره ریخته و به آن ۵۰۰ میلی‌لیتر اتانول ۸۰ درجه افزوده شد. بعد از ۲۴ ساعت محتويات ظرف به مدت ۵ دقیقه با سرعت ۳۰۰۰ دور در دقیقه سانتریفیوژ گردید و رسوبات جدا شد. با کمک دستگاه حذف حلال در خلا و در دمای ۴۰ درجه سانتی‌گرام اتانول حذف شد.

بررسی فیتوشیمی [۱۱، ۱۰]

الف- تشخیص فلاونوئید

۰/۲۵ گرم از پودر گیاه (کلاله و گلبرگ زعفران) با ۱/۲ میلی‌لیتر متانول به مدت چند دقیقه جوشانده شد و سپس محلول صاف گردید. به محلول صاف شده ۴ میلی‌لیتر اتردوپترول (جهت ناخالصی‌های محلول در چربی) در قیف دکانتور افزوده و عمل استخراج انجام شد. این عمل سه بار تکرار شد. مقدار ۱ تا ۲ میلی‌لیتر از فاز متانولی را در دو لوله آزمایش ریخته و سپس به هر یک از لوله‌ها ۰/۰۵ میلی‌لیتر اسید کلریدریک غلیظ اضافه شد. به یکی از لوله‌ها ۲۰۰ میلی‌گرم براده مینیزیم افزوده و لوله دیگر به عنوان شاهد در نظر گرفته شد. ایجاد رنگ نارنجی تا قرمز در کف لوله‌ای که براده مینیزیم افزوده شده نشان دهنده وجود فلاونوئید است.

سرطان به عنوان بزرگترین عامل مرگ در جهان باقی‌مانده و منجر به مرگ بیش از ۶ میلیون نفر در هر سال می‌شود [۱]. شواهد رو به رشدی در دست است که نشان می‌دهند کاروتونوئیدها^۱ دارای اثرات ضد سرطان‌زاپی، ضد جهش‌زاپی و تعدیل کنندگی سیستم ایمنی می‌باشند [۲].

زعفران که از کلاله‌های خشک شده گیاه زعفران^۲ گرفته می‌شود از جمله گونه‌هایی است که سرشار از کاروتونوئیدها می‌باشد و در مناطق مختلف جهان عموماً مصرف می‌شود. زعفران (*Crocus sativus L.*) از جمله گیاهان دارویی است که در طب سنتی به کابردهای متعدد آن از جمله ضدسایاسیم، کمک به هضم طبیعی غذا، تسکین‌دهنده لته، ضدانفخ، افزایش‌دهنده تعریق، مقوی معده، محرك تمایلات جنسی، خلط‌آور، ضد آبریزش و ایجاد قاعدگی زودرس می‌توان اشاره کرد [۳]. علاوه بر این مطالعات فارماکولوژیکی جدید نشان می‌دهند که عصاره زعفران دارای اثرات ضدتومور، جمع‌کنندگی رادیکال‌های آزاد و پایین‌آورندگی چربی خون می‌باشد [۳]. عصاره آبی و الکلی زعفران تشنج ناشی از پتیلن ترازوول و الکتروشوک را در موش مهار کرد [۴]. عصاره‌های کلاله و گلبرگ زعفران همچنین اثرات ضدالتهابی، ضددردی و نیز ضدافسردگی در مدل‌های حیوانی از خود نشان دادند [۵، ۶].

برای نخستین بار Nair و همکارانش اثرات ضدسرطانی عصاره زعفران را علیه طیف وسیعی از تومورهای موسی و کشت سلول‌های لوسمی انسانی گزارش دادند [۲]. نشان داده شده که عصاره زعفران قادر به مهار یا کند کردن روند ایجاد تومور در انواع مختلفی از مدل‌های آزمایشگاهی به روش داخل بدنی است [۷، ۸]. کاروتونوئیدهای طبیعی گرفته شده از زعفران مانند کروسین و کروستین اثرات مهاری بر روی رشد و القای تمايز سلول‌ها در لوسمی از خود نشان داده‌اند [۹].

در این تحقیق اثر ضدتومور عصاره الکلی کلاله و گلبرگ زعفران به روش برون‌تنی ساده‌ای یعنی سنجش دیسک سیب‌زمینی با میکروب اگروباکتریوم تومه فشنز بررسی شد و

¹ carotenoids

² *Crocus sativus L.*

به مدت ۲۰ دقیقه غوطهور و خداغونی شد و تحت هود لامینار دیسکهایی به قطر ۱/۵ سانتی‌متر و ارتفاع ۰/۵ سانتی‌متر از سیب‌زمینی‌ها تهیه شد. دیسکهای سیب‌زمینی تهیه شده به پلیت حاوی آگار (۱/۵ درصد) متقل و در هر پلیت پنج دیسک قرار داده شد. برای هر غلظت از عصاره‌های گیاه سه تا پنج پلیت حاوی دیسک تهیه شد.

پس از کشت باکتری اگروباکتریوم تومه فشنز Soybean Casein Digest Agar (ATCC 23341) در محیط (CFU/ml) 10^8 بر روی دیسکهای توسط سمپلر باکتری این مدت سیب‌زمینی تلقیح شد. سپس پلیت‌های حاوی دیسک به مدت ۲۱ روز در انکوباتور ۲۵ درجه سانتی‌گراد قرار داده شد. پس از این مدت تومورها بر روی دیسکهای سیب‌زمینی با محلول لوگول آغشته و شمارش شدند. تومورها به دلیل نشاسته خیلی کم در برابر لوگول بی‌رنگ ولی بافت سیب‌زمینی آبی پر رنگ می‌شود. درصد مهار رشد نسبت به گروه کنترل منفی (سوپانسیون میکروبی همراه آب مقطر) سنجیده به صورت IC_{50} محاسبه شد.

آزمون میگویی آب شور [۱۲]

تخم میگو داخل پلیت حاوی آب دریایی مصنوعی در انکوباتور ۲۵ درجه به مدت ۲۴ ساعت قرار داده شد. پس از تبدیل تخم‌ها به لاروهای، ۱۰ عدد لارو زنده به پلیت متقل و در مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور ۲۵ درجه قرار داده شد. غلظت‌های مختلف از عصاره را در حفره‌های پلیت ریخته و یک حفره بدون عصاره به عنوان کنترل در نظر گرفته شد. درصد مرگ و میر به صورت LC_{50} بر روی لارو ۲۴ ساعت محاسبه شد.

تعیین حداقل غلظت عصاره‌ها در مهار رشد اگروباکتریوم تومه فشنز

اثر ضد میکروبی احتمالی عصاره‌ها بر روی میکروب اگروباکتریوم به روش میکروپلیت و در محیط کشت Nutrient Broth صورت گرفت. جنتامایسین به عنوان کنترل مثبت در نظر گرفته شد.

ب- تشخیص آلکالوید

به ۰/۲۵ گرم از عصاره‌ها ۵ میلی‌لیتر اسید کلریدریک ۱ درصد اضافه کرده و به مدت ۵ دقیقه جوشانده و سپس حجم به میزان اولیه رسانده شد و محلول اسیدی حاصل صاف گردید. محلول حاصل توسط مقدار مناسب آمونیاک ۱۰ درصد قلیایی و با اتیل اتر استخراج گردید.

محلول اتری تا حد خشک تبخیر و به آن ۵ میلی‌لیتر اسید کلریدریک ۱ درصد افزوده شد. سپس محلول اسیدی حاصل به سه قسم تقسیم گردید. یک قسمت به عنوان شاهد در نظر گرفته شد و به دو قسمت دیگر معرف بوشاردا و مایر اضافه گردید.

تشکیل رسوب قهوه‌ای رنگ با افزودن معرف بوشاردا و رسوب سفید مایل به زرد با افزایش معرف مایر نشان‌دهنده وجود آلکالوید است.

ج- تشخیص تانن

به ۰/۲۵ گرم عصاره کلاله و گلبرگ زعفران در ۱۰ میلی‌لیتر آب مقطر حل و به محلول عصاره‌ها ۳-۴ میلی‌لیتر سدیم کلراید ۱۰ درصد افزوده شد. دو قطره کلوروفریک ۵ درصد در یک لوله آزمایش به ۵ میلی‌لیتر آب مقطر افزوده شد. سپس چند قطره از محلول عصاره‌ها به لوله آزمایش اضافه گردید. ایجاد رنگ سبز متمایل به آبی نشان‌دهنده وجود تانن است.

د- تشخیص ساپونین

به ۰/۲۵ گرم عصاره در لوله آزمایش ریخته و در مقداری آب مقطر حل و به مدت ۳۰ ثانیه به شدت تکان داده شد. ثابت ماندن کف به مدت نیم ساعت نشان‌دهنده حضور ساپونین است.

ه- تشخیص آنتوسیانین

مقداری عصاره در آب مقطر حل نموده و محلول حاصل به وسیله اسید کلریدریک اسید شد. حضور رنگ قرمز در pH ۴-۳ و تغییر رنگ با تغییرات pH نشان‌دهنده وجود آنتوسیانین می‌باشد.

آزمون دیسک سیب‌زمینی [۱۲]

پس از شستشو، سیب‌زمینی در هیپوکلریت سدیم $W/V\ ۰/۱$

آنالیز آماری

رشد توموری عصاره‌های کلاله و گلبرگ وابسته به دوز بود. در بررسی سمیت به روش میگوی آب شور، گلبرگ سمیت بیشتری نشان داد ولی در مجموع هر دو عصاره سمیت قابل ملاحظه‌ای بر روی میگوی آب شور ندارند.

جهت تعیین LC_{50} و IC_{50} از برنامه نرمافزاری Pharm. PCS استفاده شد و توسط این برنامه مقایسه شد.

نتایج

مطالعه سمیت حاد

در این مطالعه به منظور اندازه‌گیری سمیت حاد کلاله و گلبرگ زعفران، میزان مرگ و میر لارو میگوی آب شور در تماس با غلاظت‌های مختلف اندازه‌گیری شد. هر بار لاروها در شرایط استاندارد از جهت دما، مدت زمان و نیز غلاظت نمک آب شور دریا نگهداری شد. LC_{50} به دست آمده با این روش برابر عصاره الكلی کلاله $1678/7 \text{ ppm}$ و در مورد عصاره الكلی گلبرگ $1356/7 \text{ ppm}$ می‌باشد. طبق تحقیقات به عمل آمده سمیت قابل ملاحظه در روش میگوی آب شور وقتی در نظر گرفته می‌شود که LC_{50} آن کمتر از 1000 ppm باشد [۱۲]. با توجه به نتایج که LC_{50} های به دست آمده بالای 1000 ppm است می‌توان گفت این عصاره‌ها در غلاظت‌های پایین سمیت قابل ملاحظه‌ای بر روی میگوی آب شور ندارند و جزو مواد دارای سمیت کم به حساب می‌آیند.

بررسی نتایج مهار رشد توموری در سنجش دیسک

سیب‌زمینی

در سنجش دیسک سیب‌زمینی اثر ضدتوموری براساس کاهش ۲۰ درصد و بالاتر از آن در تعداد تومورهای ناشی از آگروباکتریوم تومه فشنز نسبت به دیسک کنترل منفی مشخص می‌شود و برای اینکه نتایج قابل قبول باشد باید در تمام غلاظت‌های عصاره‌های تهیه شده تقریباً تعداد مشخص باکتری (10^8 باکتری در هر میلی‌لیتر) وجود داشته باشد. باید توجه داشت عصاره‌های تهیه شده در غلاظت‌های مورد بررسی باعث مرگ باکتری نشود زیرا در

غیر این صورت نتایج منفی کاذب ایجاد می‌گردد.

طبق MIC به دست آمده برای عصاره الكلی حداقل غلاظت مهار رشد آن 10 mg/ml تعیین شده، بنابراین بررسی کاهش تعداد تومورها در غلاظت‌های کمتر از 10 mg/ml مطمئن‌تر خواهد بود.

آزمایش‌های فیتوشیمی وجود آلkalویید و ساپونین در کلاله و آنتوسیانین، آلkalویید، تانن و فلاونویید را در گلبرگ تایید نمودند (جدول شماره ۱).

عصاره‌های الكلی گلبرگ در محدوده غلاظت اثر ضدتوموری، اثر ضدمیکروبی بر علیه آگروباکتریوم تومه فشنز از خود نشان ندادند. حداقل غلاظت مهار باکتری عصاره کلاله mg/ml 10 بود. چاهک‌های حاوی شاهد مثبت (محلول جتامايسين 5 mg/ml همراه سوسپانسيون آگروباکتریوم تومه فشنز) شفاف بود.

IC_{50} عصاره‌های الكلی گلبرگ و کلاله برای مهار رشد تومورهای تاجی شکل دیسک سیب‌زمینی ناشی از آگروباکتریوم تومه فشنز (شکل شماره ۱) به ترتیب $(9/24-12/14) \text{ mg/ml}$ و $(10/59)$ $(4/76-5/9) \text{ mg/ml}$ بود. اثر غلاظت‌های مختلف عصاره‌های الكلی گلبرگ و کلاله در مهار رشد تومور وابسته به دوز بود (شکل شماره ۲). وین‌کرستین به عنوان کنترل مثبت با غلاظت $/0/8 \text{ mg/ml}$ باعث مهار کامل رشد تومور شد.

عصاره الكلی گلبرگ و کلاله در مرگ و میر لاروها می‌گو به ترتیب $(1429/1-1288/0) \text{ ppm}$ و $(1356-1770/9)$ LC_{50} $(1091/2) \text{ ppm}$ بود (شکل شماره ۳). IC_{50} و عصاره‌های کلاله و گلبرگ زعفران تفاوت معنی‌داری $p < 0.05$ داشتند.

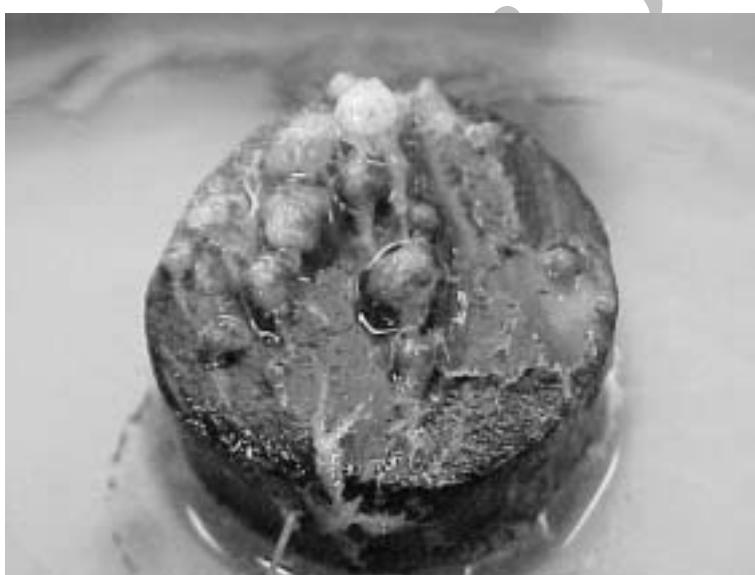
بحث

براساس نتایج به دست آمده از این تحقیق، عصاره‌های الكلی کلاله و گلبرگ زعفران به روش دیسک سیب‌زمینی باعث کاهش تعداد تومورهای ایجاد شده از آگروباکتریوم تومه فشنز در دیسک‌های سیب‌زمینی شدند و اثر ضدتوموری با این روش نشان دادند. در این مطالعه عصاره کلاله اثر بیشتری در مهار رشد توموری نسبت به عصاره گلبرگ نشان داد و مهار

الف

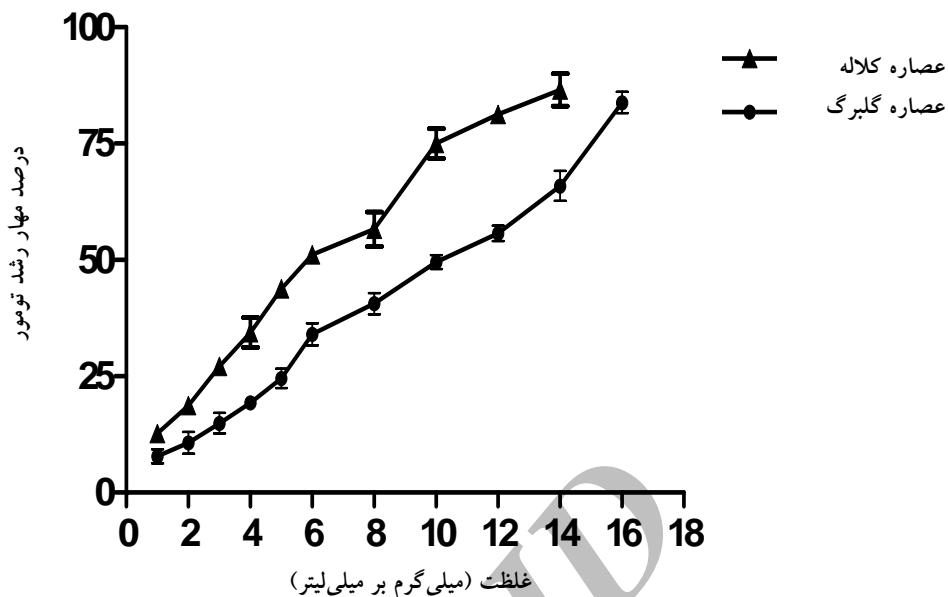
ب

شکل شماره ۱- نمایش تومورهای تاجی حاصل از آگروباکتریوم تومه فشنز بر دیسک سیب‌زمینی قبل (الف) و بعد (ب) از رنگ‌آمیزی با لوگل

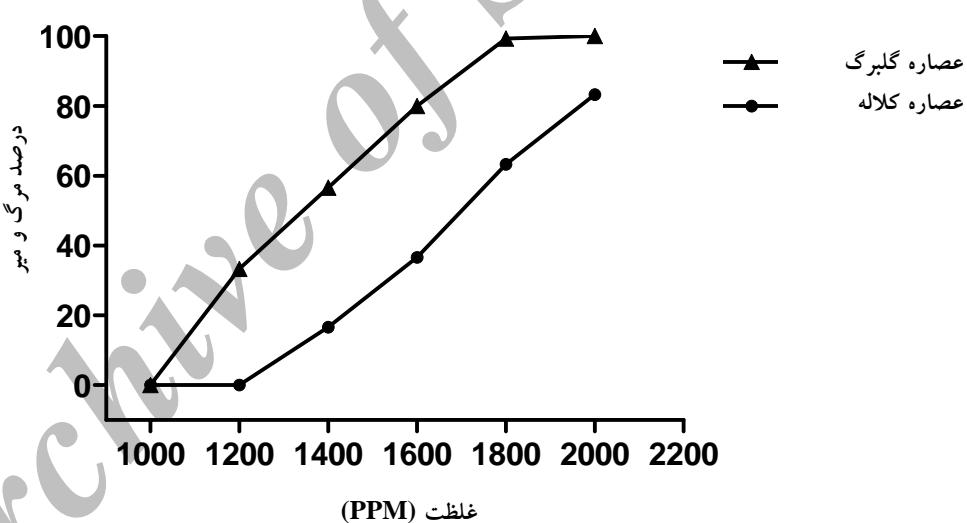
جدول شماره ۱- بررسی فیتوشیمی عصاره الکلی کلاله و گلبرگ زعفران

اندام گیاه	آنتوسیانین	آلکالوئید	تانن	ساقونین	فلاؤنونید
کلاله	-	+	-	+	+
گلبرگ	+	+	+	-	-

+ و - به ترتیب وجود و عدم وجود ترکیب شیمیابی

شکل شماره ۲- درصد مهار رشد توموری ناشی از آگروباکتریوم تومه فشنز توسط عصاره الكلی کلاله و گلبرگ زعفران. هر نقطه میانگین درصد مهار رشد + SD می‌باشد. تعداد دیسک‌های سیب‌زمینی مورد مطالعه در هر غله ۱۲ عدد می‌باشد که میانگین درصد مهار نسبت به کنترل منفی سنجیده شده است.

شکل شماره ۳- درصد مرگ و میر لاروها آرتیما در مقابل غلظت‌های مختلف عصاره الكلی کلاله و گلبرگ زعفران، هر نقطه میان اثر بر روی $30\text{ mg}/\text{ml}$ می‌گوید.

کروسین، $0.8\text{ mg}/\text{ml}$ برای سافرانال و $3\text{ mg}/\text{ml}$ برای پیکروکروسین گزارش شده است. در این تحقیق کروسین به عنوان مهمترین ماده ضدسرطانی معرفی شده است [۱۳]. کروسین جزء گلیکوزیدهای کاروتونوییدی بوده و محلول در آب و الکل می‌باشد. در مطالعه دیگر اثر کروسین، کروسین و دی‌متیل کروسین در مهار رشد و القای تمایز سلولی لوسیمی پرومیلوستیک بررسی شده است که IC_{50} به دست آمده

عصاره الكلی گلبرگ خاصیت ضدباکتری تومه فشنز نشان نداد در نتیجه در بررسی نتایج محدودیتی ایجاد نمی‌کند. در مطالعه‌ای که اثر ضدسرطانی عصاره الكلی کلاله بر روی سلول‌های سرطانی انسان^۱ بررسی شده، LC_{50} بر روی سلول‌های سرطانی $2.3\text{ mg}/\text{ml}$ بوده و $3\text{ mg}/\text{ml}$ برای

¹ Hela cell

سلول‌هایی که روی آن مطالعه می‌شود، بستگی داشته باشد و نتایج به دست آمده از این مطالعه حاکی از توازن و ارتباط بین سنجش دیسک سیب‌زمینی و مطالعه ذکر شده روی Hela cell است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که عصاره‌های الکلی کلاله و گلبرگ دارای اثر ضدتومور به روش برونتنی می‌باشند و توانایی کلاله در مهار رشد توموری نسبت به گلبرگ بیشتر می‌باشد. همچنین این تحقیق نشان داد که کلاله دارای سمیت کمتری نسبت به گلبرگ است.

کروسین (۲ میکرومولار) و دی‌متیل کروسین (۰/۸ میکرومولار) و کروسین (۲ میکرومولار) بوده است [۹]. با مقایسه نتایج ذکر شده دیده می‌شود که محدوده دوزها متغیر است. IC_{50} که در این مطالعه به دست آمده IC_{50} کلاله به مقدار LC_{50} به دست آمده از مطالعه‌ای که بر روی Hela cell انجام شده ($2/3\text{ mg/ml}$) نزدیک‌تر است که هر دو بر روی عصاره اتانولی کلاله بررسی شده‌اند. احتمال می‌رود محدوده دوزهای موثر به دست آمده به نوع

منابع

1. Abdullaev FI, Rivera Luna R, Roitenburg Belacortu V and Espinosa Aguirre J. Pattern of childhood cancer mortality in Mexico. *Arch. Med. Res.* 2000; 31: 526–531.
2. Nair SC, Kurumboor SK and Hasegawa JH. Saffron chemoprevention in biology and medicine: a review. *Cancer Biother.* 1995; 10: 257-264.
3. Ríos JL, Recio MC, Giner RM and Máñez S. An update review of saffron and its active constituents. *Phytother. Res.* 1996; 10: 189-193.
4. Hosseinzadeh H and Khosravan V. Anticonvulsant effects aqueous and ethanolic extracts of *Crocus sativus* L. stigmas in mice. *Arch. Iran. Med.* 2002; 5: 44-7.
5. Hosseinzadeh H and Younesi H. Petal and stigma extracts of *Crocus sativus* L. have antinociceptive and anti-inflammatory effects in mice. *BMC Pharmacol.* 2002; 2.
6. Karimi G, Hosseinzadeh H and Khaleghpanah P. Study of antidepressant effect of aqueous and ethanolic extract of *Crocus sativus* in mice. *Iran. J. Basic Med. Sci.* 2001; 4: 11-15.
7. Nair SC, Pannikar B and Pannikar KR. Antitumour activity of saffron (*Crocus sativus*). *Cancer Lett.* 1991; 57: 109–114.
8. Abdullaev FI and Frenkel GD. Effect of saffron on cell colony formation and cellular nucleic acid and protein synthesis. *Bio. Factors* 1992; 3: 201-4.
9. Plission M, Morjani H, Manifait M and Tarantilis PA. Inhibition of promyelocytic leukemia (HL-60) by carotenoids from *Crocus sativus* L. *Anticancer Res.* 1994; 14: 1913-8.
10. Brain KR and Turner TD. *The Practical Evaluation of Phytopharmaceuticals*. Wright-Scientechnica. Bristol. 1975, p: 153.
11. Chhabra SC, Uiso FC and Mshiu EN. Phytochemical screening of Tanzanian medicinal plants. Part 1. *J. Ethnopharmacol.* 1984; 11: 157–179.
12. McLaughlin JL. Crown gall tumors on potato discs and *Brine Shrimp* Lethality: two simple bioassays for higher plant screening and fractionation. In Dey PM, Hartorne JB. *Methods in Plant Biochemistry*. 1992; PP. 1-31.
13. Escribano J, Alonso GL, Coca-Prados M and Fernandoz JA. Crocin, safranal and picrocrocin from saffron (*Crocus sativus* L.) inhibit the growth of human cancer cell in vitro. *Cancer Lett.* 1996; 100: 23-30.